

WATER

LTO Nederland erkent dat 'water' als sturend mechanisme steeds belangrijker wordt. Voor de agrarische productie is voldoende water van goede kwaliteit zelfs een existentiële voorwaarde. De agrarische sector heeft in de toekomst een grotere watervraag. Dat vraagt om passende maatregelen wat de waterbeschikbaarheid betreft. LTO Nederland gaat ervan uit dat het watersysteem de grotere weersextremen ten gevolge van klimaatverandering kan opvangen door maximaal gebruik te maken van de dempende sponswerking van de bodem/ ondergrond en de natuurlijke hoogteverschillen voor het vasthouden van water. Feitelijk is er jaarrond niet sprake van een watertekort, maar is de waterbeschikbaarheid een vraagstuk van bergen en vasthouden en verdelen. Voor LTO Nederland geldt als doel dat wateroverlast en waterbeschikbaarheid door het inrichten van een robuust watersysteem, binnen de mogelijkheden, afdoende geregeld moet zijn.

De waarde van zoet water

Een nieuwe discussie in de waterwereld gaat over de mogelijkheden van beprizen of het geven van andere incentives voor het bergen, vasthouden en het zuinige gebruik van water. Naast het betalen voor geleverde diensten door bedrijven met veelal kapitaal intensieve teelten, komt het stimuleren en belonen door de overheid (o.a. waterschap) meer in zwang. Denk hierbij aan het recht op onttrekking, aangepast toezicht op handhaving, etc. LTO Nederland is bereid deze discussie met de waterschappen aan te gaan. Waarbij een scherp onderscheid nodig is tussen de reguliere taken van het waterschap en extra inzet ten behoeve van bepaalde groepen om te voorkomen dat er door de sector dubbel betaald wordt.

Aanpassingen agrarische sector

Volgens LTO Nederland zal de agrarische sector zich ook vanwege maatschappelijke veranderingen met betrekking tot het grondgebruik moeten aanpassen. 'Niet alles kan overal' is niet alleen in het stikstofdossier geconstateerd, maar dat geldt ook voor het ruimtegebruik in relatie tot de watervoorziening. Hoewel de waterhuishouding volgend behoort te zijn aan de bestaande gebruiksfunctie, lijkt deze vanzelfsprekendheid niet langer een automatisme. Bij aanpassing van de gebruiksfunctie vanwege de beperkingen in het aanwezige watersysteem, dient de compensatie geregeld te zijn. Maar gelukkig kan heel veel nog wel als vanuit slimme combinaties wordt (samen) gewerkt. LTO Nederland is bereid om ten aanzien van dit dilemma het gesprek, bij voorkeur op gebiedsniveau en toegespitst op de lokale situatie, met partijen (o.a. provincie en waterschap) aan te gaan. Een hoger grondwaterpeil is landbouwkundig alleen bespreekbaar, als er een afvoersysteem is of ontwikkeld wordt dat over voldoende capaciteit beschikt om grote overlast situaties te voorkomen.

Klik hier voor
het volledig
position paper

Vergroten bijdrage landbouw

LTO Nederland vindt dat de bijdrage die de landbouw zelf levert aan het vasthouden en bergen van water, moet worden vergroot. Een gezonde bodem staat daarbij centraal. De ondernemer staat hiervoor zelf aan de lat, waarbij ondersteuning gewenst is. Voorts zet LTO Nederland in op een effectiever gebruik van het beschikbare water. Door het ontwikkelen van nieuwe gewassen en rassen en het stimuleren en gebruiken van (innovatieve) technische mogelijkheden (denk aan verschillende drainage technieken, druppelbevloeiing, opslag water door infiltratie) draagt de landbouwsector bij aan deze toenemende watervraag.

Onderscheid gebieden en sectoren

Met betrekking tot het thema 'water' maakt LTO Nederland onderscheid in gebieden en sectoren. De boom- en fruitteelt of de vollegrondstuinbouw stellen bijvoorbeeld andere eisen aan de waterbeschikbaarheid dan bijvoorbeeld akkerbouwgewassen of de veehouderij. Met andere woorden: naast de gebied specifieke situaties spelen de verschillende eisen van de teelt of het gewas een belangrijke rol. De waterhuishouding voor de hoge zandgronden of voor de laag gelegen polders zijn immers verschillend en leiden tot verschillende maatregelen.

LTO Nederland vindt dat voor de specifieke problematiek van bodemdaling in de veenweide gebieden en de noodzaak tot peilverhoging, in zijn algemeenheid met het nemen van technische maatregelen oplossingen mogelijk zijn. Voor de hoge zandgronden waar door klimaatverandering de droogteproblematiek toeneemt, zijn andere maatregelen nodig die vooral uitgaan van het beter vasthouden en bergen van water. Tenslotte geldt vooral in de kustprovincies dat de toenemende verzilting om passende maatregelen vraagt.

Daarbij is met name het Rijk aan zet om te investeren in grote infrastructurele werken, zoals sluizen in de Nieuwe Waterweg, om de zoutindringing tegen te gaan. Voor de verschillende situaties blijft het belangrijk dat de aanpak met eigen keuzes en maatregelen vanuit het gebied zelf plaatsvindt.

Bodembeheer

Goed bodembeheer is de basis voor de land- en tuinbouw. De laatste jaren werken verdere aanscherpingen in het generieke mestbeleid niet mee aan het bereiken van een betere bodemkwaliteit in Nederland. De focus moet ons inziens worden verlegd naar bodembeheer, gericht op het sluiten van kringlopen, waardoor de emissies van nutriënten afnemen. Gezien de grote diversiteit in de Nederlandse land- en tuinbouw, moeten generieke maatregelen plaats kunnen maken voor meer bedrijfsspecifieke maatregelen om doelgericht te werken. Dit is mogelijk door het vakmanschap van boeren en tuinders meer centraal te stellen.

Nieuwe kansen door klimaatverandering

Volgens LTO Nederland is klimaatverandering voor de agrarische sector niet alleen een gevaar, maar zal het tegelijkertijd nieuwe kansen bieden. Denk daarbij aan het ontwikkelen van watersysteemdiensten en het ontwikkelen van droogte- en zouttolerante gewassen en rassen. Of aan integrale gebiedsprojecten, waar in samenhang met bijvoorbeeld het klimaat-, energie-, stikstof- of biodiversiteitsbeleid, nieuwe verdienmogelijkheden worden gecreëerd. Kennisontwikkeling, het opzetten van projecten ten behoeve van kennis verspreiding en het opzetten van monitoringprogramma's zijn hierbij van grote betekenis. Belangrijk hierbij is dat het aangrijpingspunt veelal in de regio ligt dat vraagt om een gebiedsgerichte aanpak.

Waterkwaliteit

Wat betreft waterkwaliteit is de ambitie om de **Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen** te halen, op voorwaarde dat rekening is gehouden met de niet beïnvloedbare (historische) emissies.

Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in KRW waterlichamen en overige wateren. Zowel op de terreinen van **mest en mineralen** als vanuit het beleid ten aanzien van **gewasbeschermingsmiddelen** is eerder door LTO Nederland daarvoor beleid geformuleerd.